

Ukraina.

Wojna w Europie

MININ MINISTRY OF CULTURE AND INFORMATION POLICY OF UKRAINE

Ukraiński Instytut Pamięci Narodowej
na zamówienie
Ministerstwa Kultury i Polityki Informacyjnej

Autorzy wystawy (Ukraina):

Hanna Bojkowicz, Lesia Bodnarczuk, Anastasia Hodykewycz-Koczura, Natalia Iwanczenko, Wiktorija Jaremenko, Maksym Jarmysty, Piotr Karetyniuk, Liliwów Krupnyk, Olena Ochrimczuk, Natalia Pozniak-Chamienko, Aljdas Nikizantisz (wersja niemiecka), Wolfgang Schubert (wersja niemiecka), Aurora Świdak (wersja niemiecka), Karol Wozniak (wersja niemiecka)

Tekst polski:

Natalia Wisłocka (tłumaczenie), Karolina Wichowska (redakcja językowa i korekta)

Projekt graficzny:

Serhij Antonjuk, Anton Czekal, Juri Jecel, Oksana Rubczuk, Artem Żukow

Współpraca:

Karsten Holste (wersja niemiecka), Wojciech Kalwat (wersja polska), Igor Kąkolowski (wersja niemiecka), Michał Kopyczyński (wersja polska), Swietłana Lachowicz (wersja niemiecka), Oksana Luštenhouwer (wersja niemiecka), Aljdas Nikizantisz (wersja niemiecka), Wolfgang Schubert (wersja niemiecka), Aurora Świdak (wersja niemiecka), Karol Wozniak (wersja niemiecka)

Fotografie i materiały pochodzą z następujących źródeł:

Ukraińska państwowa agencja prasowa "Ukrinform", Ukraińska Niezależna Agencja Informacyjna "UNIAN", Ukraiński Instytut Pamięci Narodowej, Kancelaria Prezydenta Ukrainy, Muzeum Rewolucji Godności, Centralne Archiwum Państwowe im. H. S. Piszczynszcha, Centralne Archiwum Państwowe Wzrostu i Administracji Ukrainy, Narodowe Muzeum Historii Ukrainy, Narodowe Wojskowo-Historyczne Muzeum Ukrainy, Szkoła Prasowa 72, Samodzielnej Brygady Zmechanizowanej im. Czarnych Zaporozców, Radio Free Europe/Radio Liberty, depositphotos.com, rubart.com, variatop.ru, kathakademie-bojens.de, patronazj, Wikipedia oraz inne źródła w wolnym dostępie.

Autorzy fotografii:

Serhij Bobenka (Kijów),
Pawel Bohmut (Kijów),
Serhij Bobko (Charków),
Ruslan Borowik (Kijów),
Oleksandr Brynza (Charków),
Anton Kirijow (Kijów),
Władysław Sawczuk (Czernihów),
Maksym Dondulko (Kijów),
Julia Huz (Charków),
Serhij Mychajczuk (Kijów),
Maks Lewin (Bajarka),
Serhij Nyzienko (Kijów),
Mychajło Sztekel (Mikołajów),
Szerstow Iwanow (Mienopol),
Petro Czekala (Charków),
Ruslan Pastawog (Mienopol)

Wykorzystano również:

fotografie obrazu Ołeksija Hniewyszewa „Ukraina” i utwór „Dum Paster” Serhija Zacharowa.

Wszystkie prezentowane materiały ikonograficzne pochodzą od organizatora.

Partnerzy ukraińscy:

Partnerzy zagraniczni:

Świat pod ostrzałem

24 LUTEGO 2022 R. SYSTEM ZBIOROWEGO
BEZPIECZEŃSTWA USTANOWIONY PO II WOJNIE
ŚWIATOWEJ DOZNAŁ MIAŻDŻĄCEGO CIOSU.

Długie dyskusje o konieczności reformowania struktur ONZ, NATO, UE obnażyły ich słabe strony, ale nie doprowadziły do zmian. Tymczasem Rosja w ciągu ostatnich 30 lat skutecznie rozwijała siły zbrojne i podsycała imperialistyczne ambicje, które ucierpiały po upadku ZSRR.

Żłudna europejska stabilność i spokój, ukołysane rosyjską propagandą, pozwoliły potworowi stanąć na nogi. Przemilczana latami rosyjska agresja wymierzona w różne kraje poskutkowała bezkarnością Rosjan.

Dziś Rosja otwarcie grozi Zachodowi okupacją jeszcze dziesięciu krajów albo przynajmniej przejęciem nad nimi kontroli. To światowy problem podziału na strefy wpływu. Przedmiotem agresji stały się wartości europejskie i wszystkie aspekty systemu światowego. O 5.00 rano 24 lutego 2022 r. zostały zaatakowane nie tylko ukraińskie miasta, lecz także cała społeczność międzynarodowa. Skutki tego ataku dopiero zaczynamy sobie uświadamiać. Zaczyna się mówić o globalnym kryzysie żywnościowym, spowodowanym trwającą wojną.

Polski, proca mogła wymusić z powrotem na Niemczech wyprowadzenie wojsk z terenów okupowanych w 1939 r. w 1944 r. w 1945 r. w 1946 r. w 1947 r. w 1948 r. w 1949 r. w 1950 r. w 1951 r. w 1952 r. w 1953 r. w 1954 r. w 1955 r. w 1956 r. w 1957 r. w 1958 r. w 1959 r. w 1960 r. w 1961 r. w 1962 r. w 1963 r. w 1964 r. w 1965 r. w 1966 r. w 1967 r. w 1968 r. w 1969 r. w 1970 r. w 1971 r. w 1972 r. w 1973 r. w 1974 r. w 1975 r. w 1976 r. w 1977 r. w 1978 r. w 1979 r. w 1980 r. w 1981 r. w 1982 r. w 1983 r. w 1984 r. w 1985 r. w 1986 r. w 1987 r. w 1988 r. w 1989 r. w 1990 r. w 1991 r. w 1992 r. w 1993 r. w 1994 r. w 1995 r. w 1996 r. w 1997 r. w 1998 r. w 1999 r. w 2000 r. w 2001 r. w 2002 r. w 2003 r. w 2004 r. w 2005 r. w 2006 r. w 2007 r. w 2008 r. w 2009 r. w 2010 r. w 2011 r. w 2012 r. w 2013 r. w 2014 r. w 2015 r. w 2016 r. w 2017 r. w 2018 r. w 2019 r. w 2020 r. w 2021 r. w 2022 r.

Hanna Maliszewska, ukraińska
wicepremier obrony,
7 kwietnia 2022 r.

“

Zwracam się do całego świata: nie chowajcie głowy w piasek. Dziś trzeci prezydent Rosji, Dmitrij Miedwediew, powiedział, że celem Rosji jest stworzenie Eurazji rozciągającej się od Władywostoku do Lizbony. Chcę wam powiedzieć, co to dla nas oznacza: Bucza – od Władywostoku do Lizbony. Rosji nie powstrzymają granice Unii Europejskiej. Ukraina jest dzisiaj tarczą Europy, a my ofiarowujemy nasze życia nie tylko za siebie – to są fakty.

”

Europa doświadczyła już wielkiego ludobójstwa, gdy Niemcy, pod hasłem zdobycia „przestrzeni życiowej”, domagały się nowego systemu bezpieczeństwa. Ich lider krzyczał wtedy, że nikogo nie atakuje. Próby osiągnięcia kompromisu zmierzającego do uniknięcia wojny spełżyły na niczym – Niemcy wywołały największy w dziejach ludzkości konflikt, w którym zginęło kilkadziesiąt milionów ludzi, nie tylko na Starym Kontynencie.

Dziś krwawe zło ponownie zagraża Europie. Ile czasu potrzeba, żeby je powstrzymać? Ile ofiar ucierpi?

Zbrodnie należy zatrzymać natychmiast. Pomoc Ukrainie w wojnie z Rosją to moralny obowiązek całego demokratycznego świata.

Mur berliński przez 27 lat wydzielał granicę między światem demokratycznym a totalitaryzmem. Śledził go Szturmowca pod sztandem kołczasty na Bismarck-Strasse w 1961 r. to jedno z najbardziej przemyślnych kuliszek z Niemiec Wschodnich, zorganizowana przez kilku fotografów. Mur, podział świata na dobro i zło, dla miliona nowego znaczenia.

Krwawy ślad Kremla

ROSYJSKA AGRESJA, KTÓRĄ KREML MASKUJE NAZWAMI „MISJA POKOJOWA”, „SPECJALNA OPERACJA”, „OCHRONA ROSYJSKOJĘZYCZNYCH I PRAWOŚLAWNYCH”, PRZYNOŚI OGROMNE STRATY LUDZKIE, CIĘPIENIE I ZNISZCZENIE. TO OKUPACJA. DZISIEJSZA AGRESJA OKAZAŁA SIĘ MOŻLIWA, PONIEWAŻ ROSYJSKA EKSPANSJA NIE BYŁA POWSTRZYMYWANA WCZEŚNIEJ. W WIELU POPRZEDNICH WOJSKOWYCH KONFLIKTACH NA TERENIE POSTSOWIECKIM JEST WIDOCZNY „ROSYJSKI ŚLAD”.

Walerja Nowodewskaja, rosyjska dyssydentka

“
Zatrzymanie Putina leży w interesie cywilizowanego świata, ponieważ broń jądrowa, dyktatura i prezydent ze sposobem myślenia Stalina i Berii to zagrożenie dla ludzkości.
”

1992–1993

Mołdawia, Gruzja

W Naddniestrzu (na terytorium między Ukrainą i Mołdawią), między marcem a lipcem 1992 r., Kreml doprowadził do wybuchu wojny domowej, wprowadził wojska i stworzył Naddniestrzańską Republikę Mołdawską.

Kolejną była Abchazja – część Gruzji na Południowym Kaukazie. Federacja Rosyjska spowodowała wojnę między abchaskimi separatystami a gruzińskim rządem. Rosyjskie samoloty bombardowały cywilną infrastrukturę na terytorium kontrolowanym przez Gruzję.

W 2021 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka oficjalnie uznał, że Federacja Rosyjska okupowała Abchazję i Południową Osetię. W 2022 r. ETPC nazwał Naddniestrze strefą rosyjskiej okupacji.

1994–1996

Czeczenia

W czasie rozpadu ZSRR, 8 czerwca 1991 r., niepodległość ogłosiła Czeceńska Republika Iczkerii. Jej prezydentem został generał Dżochar Dudajew. W odpowiedzi Kreml rozpoczął wojnę. W wyniku ostrzałów i bombardowania została zniszczona stolica republiki – Grozny. Agresorowi nie udało się opanować górskich regionów kraju. Czeceńscy partyzanci zadali okupantom duże straty. Rosja musiała się wycofać. Latem 1996 r. podpisano rozejm w Chasawjurtce.

1999–2009

II wojna czeczeńska

Aby przywrócić kontrolę nad Czecenią, Kreml rozpoczął kolejną wojnę. Po krwawych atakach do wiosny 2000 r. rosyjskie wojska zajęły terytorium Czeceń. Tylko podczas jednej bitwy o wieś Komsomolskoje w marcu 2000 r. Rosjanie zabili 700 osób, głównie cywilów. Potem kontynuowali wojnę przeciwko partyzantom na Północnym Kaukazie.

Przedstawicielem rosyjskiej władzy w Czeceń jest Ramzan Kadyrow, który nazywa siebie żołnierzem Putina. Metody jego rządów to zastraszanie, porwania, tortury i morderstwa.

Zniszczenie opozycji

Anna Politkowskaja

Galina Starowojewa

Boris Nemcow

Juri Dmitriew

Wielu parlamentarzystów po braku szansy na rosyjską opozycję i wolność słowa. Tytuł „Młody człowiek, który nie miał prawa, organizowania lub zabijania. Najbardziej oddźwięk miało zastrzelenie Galiny Starowojewy (1998) – dostrzeżenie na temat prasy obywatelskiej. Anna Politkowskaja (2006) – dziennikarka specjalizująca się w Czeceń i Borisu Nemcow (2015) – dzielnik lewicowego, sympatyczny agencji na Ukrainie. Świat wykrył w sprawie Aleksandra Litwinienki i próbie otrucia innych opozycjonistów. Dmitrij Bykowski, Wiktorina Kana-Murza, Siergiej i Juri Skripalowie.

Zlikwidowano Stowarzyszenie Memoriał ogólnie na kradzieżni torturacji ymu sowieckiego Bałtów, stalinowskich represji Jurja Dmitriewa okoliczności 15 lat więzienia pod inżynierskim szkarpiem 94 Federalny Rosyjskiej obronione na posiadawców obce groźności, nawet pokojowe demonstracje.

2008

Gruzja

Przez wiele lat Rosja wspierała separatystów w Osetii Południowej – części Gruzji.

8 sierpnia 2008 r. rosyjskie wojska pod pretekstem „ochrony ludności” tego regionu wtargnęły do Gruzji. W ciągu pięciu dni rosyjskie samoloty przeprowadziły ponad 100 uderzeń na gruzińskie miasta. Celem ataków były osiedla zamieszkałe przez tysiące cywilów. Dziś Osetia Południowa, tak jak Abchazja, jest nieuznaną przez społeczność międzynarodową republiką kontrolowaną przez Federację Rosyjską.

2015–2022

Syria

W 2015 r. Kreml zaangażował się w wojnę domową w Syrii wspierając rząd autorytarnego prezydenta Baszszara al-Asada. Rosyjska pomoc pozwoliła mu się utrzymać przy władzy, rujnując życie milionów Syryjczyków. W wyniku ataków gazowych w Idlibie i Al-Lataminie oraz chemicznych na miasto Duma zginęły i ucierpiały setki cywilów, także dzieci. Rosyjskie rakiety i bomby całkowicie zniszczyły Aleppo, uszkodziły też m.in. wiele syryjskich szpitali.

Mit „bratnich narodów”

NARODY UKRAIŃSKI, ROSYJSKI I BIAŁORUSKI WYWODZĄ SIĘ ZE ŚREDNIOWIECZNEJ RUSI. KSZTAŁTOWAŁY SIĘ W RÓŻNYCH WARUNKACH HISTORYCZNYCH, CO WPŁYŃEŁO NA RÓŻNICE KULTUROWE, POLITYCZNE I ŚWIATOPOGLĄDOWE, A TAKŻE UKSZTAŁTOWAŁO RÓŻNE JĘZYKI.

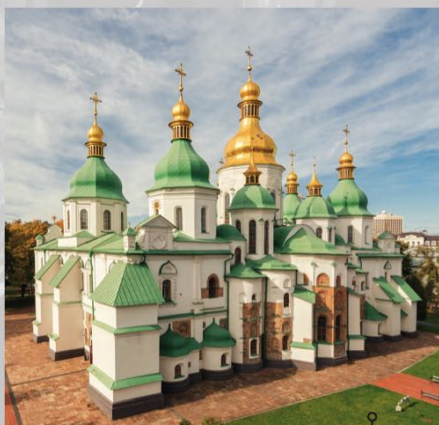
Złotnik (aureus) – złoty monetarz Rusi Kijowskiej wprowadzono do obrotu przez Włodzimierza Świętosławowicza pod koniec X w. Na monetcie widoczny jest tradycyjny symbol Rurykowiczów – Fied. Naradusław Małachun, historyk Ukrainy

Stariobiałoruski – Kijpux Ukrajenskyj jazyk, Najdawniejsze – klasyczne Kijowsko-Mohylanskie; jeden z najstarszych dialektów rozszkolenych w Europie Wschodniej

Kolumna Prorok Magdalenarski w Kijowie – uroczyste przywrócenie miastu praw miejskich, po raz pierwszy nadanego w XV w.

Sobór Poczajenski w Czernihowie – jedno z najstarszych (pochozących z XI w.) sanktuarij na wschodzie Europy. Miara przestrzeni w pierwszym wygładzie

Sobór Magdalenarski w Kijowie – świętym wyznaczone w pierwszej połowie XI w.

Traktat Pietra I – Próbowa woli monarchii z 1722 r.

W IX wieku powstało średniowieczne państwo Rus', z centrum w Kijowie. W ciągu kolejnych wieków Rusi, w szerokim znaczeniu, nazywano terytorium, na którym uznawano rządy książąt kijowskich. W węższym znaczeniu pod pojęciem Rusi rozumiano ziemię Nadnieprza wokół Kijowa. Ziemię na północnym wschodzie, gdzie później powstało Księstwo Moskiewskie, w tych czasach nazywano się Zalesiem. Były to słabo zaludnione tereny, kolonizowane przez Rusinów.

W XIII wieku, po podboju Rusi przez Mongołów, terytorium ostatecznie się podzieliło. Ukraińskie tereny rozwijały się w ruskim państwie Daniela Halickiego i jego potomków, później w Wielkim Księstwie Litewskim i Królestwie Polskim, potocznych w Rzeczpospolitą Obojga Narodów – wielokulturowe, wielowyznaniowe państwo europejskie. Na kulturę polityczną jego mieszkańców składały się demokracja szlachecka, samorządność, tolerancja religijna i poszanowanie własności prywatnej. Większość tych cech została zachowana w hetmanacie – państwie kozackim.

Północno-wschodnie ziemie dawnej Rusi weszły w skład mongolskiej Złotej Ordy, dlatego polityczna kultura Księstwa Moskiewskiego wchłonęła mongolską kulturę polityczną charakteryzującą się uległością wobec rządzącego, dominacją państwa, brakiem prywatnej własności ziemi.

Pod koniec XV wieku, po uniezależnieniu się od Ordy, książowie moskiewscy zajęli się poszukiwaniem nowej tożsamości. W tym czasie powstała koncepcja Moskwy jako „trzeciego Rzymu”, zaktualizowało się przywiązanie moskiewskiej elity do ruskiej książęcej dynastii Rurykowiczów.

Koncepcje pochodzenia Księstwa Moskiewskiego od Rusi Kijowskiej przyjęto ostatecznie po 1721 r., gdy car Piotr I przemianował Państwo Moskiewskie na Rosję. Ważne miejsce w rosyjskiej ideologii imperialistycznej zajmowało prawosławie połączone z jedynowładztwem, co stanowiło jądro rosyjskiej tożsamości.

Dzisiaj kremlowska propaganda, aby usprawiedliwić agresję na Ukrainę i ukraiński naród, rezygnuje z koncepcji „bratnich narodów” zamieniając ją na koncepcję „jedynego narodu”.

Strona tytułowa kodeksu Prawa Ołobka z 1710 r. (Kodeksy prawa i wolności wojska „rosyjskiego”)

Tymofiej Szynjar – ukraiński dziennikarz „Zerkalo” i „Zerkalo” „Times Opinion”

„**Postrzeganie świata przez Putina odnosi się nie do historii, tylko do mitów. Wszystko, co nie pasuje do jego wyobrażenia o jedności, odrzuca jako sztuczne. Jeśli fakty potwierdzają, że historia Ukrainy nie jest częścią historii Rosji, należy te fakty odrzucić.**”

Całka Monomacha – przegryzm miasmatyczny, cenny, przedświąteczny dar bizantyjskiego cesarza przełazony kijowskimi książętami Włodzimierzowi Monomachowi w XI wieku. Przechowywano w kremlowskiej Zbrojowni w Moskwie

Pamiętnik książęcy Ojca Kijowskiego – Kłosa w 957 r. przyjęty chrześcijaństwo w Kijowie

Stulecie walki o niepodległość

III Zjazd Wojskowy Polonodu główny sekretarz, przewodniczący Dyrektoriatu, Naczelny Ataman wojsk URL, Symon Petliura, obok: Przewodniczący Ukraińskiej Centralnej Rady, Mychajło Hruszcowski i przewodniczący Sekretariatu Ukraińskiej Centralnej Rady Wołoszymyr Wyntarziak.

REWOLUCJA LUTOWA W ROSJI I UPADEK AUTOKRACJI SPRZYJAŁY ROZWOJOWI UKRAIŃSKIEGO RUCHU NARODOWO-WYZWOLEŃCZEGO.

Ukraińcy podczas rewolucji w latach 1917–1921 wywalczyli utworzenie własnego państwa – Ukraińskiej Republiki Ludowej (URL). Po raz pierwszy niezależność Ukrainy została ogłoszona 22 stycznia 1918 r. W tym samym roku zostały zatwierdzone herb URL (trójzłób – staroruski symbol księżycy), hymn „Szczę nie wmerła Ukraina”, państwową niebiesko-złota flaga.

22 stycznia 1919 r. ogłoszono Akt Zjednoczenia Ukraińskiej Republiki Ludowej i Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej.

Demonstracja ukraińskich żołnierzy w Czerniowcach, 1 maja 1917 r.

Przewoźcy Generalny Sekretariatu Ukraińskiej Centralnej Rady, 1917 r.

W praktyce wiemy, czym jest zdobycie Ukrainy przez Rosję Sowiecką. Przeżyliśmy bachanalia niszczenia wszystkich oznak ukraińskiego narodu, deptanie portretów Szewczenki, rozstrzelania za walkę o ukraińskie prawa i za język ukraiński.

Czerwony Standard” (gazeta ukraińskich wojskowych), 16 lutego 1919 r.

Ukraińska Kapeła Republikańska pod dyktando kompozytora Oksawinda Kowalewa w Pradze w kwietniu 1919 r. Kapeła kapele złożył 16 stycznia 1919 r. młodych wybitny Mikołajczuk Oksawin Ułan. Zgodnie z rozporządzeniem Symona Petliury, orkiestra miała popularyzować ukraińskie muzykę za granicą. To dzięki niej świat poznał „Szczedra”! Mikołajczuk Oksawin, świetnie grał, dawał innym jako Carel of the Bell.

Mychajło Fiwoszak, przewodnik URL, na emigracji, przekazuje portfelowe inzyniera Leonidowi Krawczukowi, 22 sierpnia 1919 r.

Chłopi z kolchozów m. Dierjano Biedrego dostają przetrze jako wynagrodzenie za pracę. Wzrost czarnobiałego obrotu dostaw, lata 30. XX w.

Bolszewicka Rosja zareagowała agresją zbrojną i rozpoczęła okupację. Polityka czerwonego terroru oznaczała dla ludności zaborstwa, grabieże, zsyłki do obozów. Na włączonych do ZSRR ziemiach ukraińskich komunistyczny reżim pozbawił życia miliony ludzi na skutek Wielkiego Głodu (1932–1933), terroru, deportacji i wojny.

Przywrócenie niepodległego państwa stało się głównym celem ukraińskiego ruchu narodowo-wyzwolenczego w XX w.

W 1939 r. wschodnie obszary II Rzeczypospolitej zostały zagarnięte przez ZSRR. Komunistyczne władze rozpetły falę terroru przeciwko mieszkającej tam ludności. Wywołało to opór tak Polaków, jak i Ukraińców.

Ukraińska Armia Powstańcza, której działalność budzi w Polsce kontrowersje, przez Ukraińców została zapamiętana jako formacja niepodległościowa, walcząca zarówno przeciwko nazistom, jak i komunistom (do początku lat 60.). Partyzantów UPA przeciwnicy często określali mianem „banderowców”.

Do końca lat 80. komunistyczny reżim ZSRR osłabił i Ukraińcy odzyskali niepodległość. 24 sierpnia 1991 r. Rada Najwyższa Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej przyjęła Deklarację niepodległości Ukrainy. 1 grudnia 1991 r. w ogólnoukraińskim referendum obywatele absolutną większością głosów opowiedzieli się za chęcią życia w niepodległym państwie. Drogi Ukrainy i Rosji się rozeszły.

Symon Petliura, naczelny ataman wojsk Armii URL, (Wołoszymyr) Śledzą minister spraw wewnętrznych, wiceprezesa sekretaratu S. Szewczenko Dmytro Szewczenko, 5 maja 1919 r.

Czarnobiałe Stowarzyszenie na rzecz Wspólnej Usługi Ziemi przetrze jako wynagrodzenie za pracę. Wzrost czarnobiałego obrotu dostaw, lata 30. XX w.

Byli wewnątrz polityczni, deputowani Rady Najwyższej, w dniu przyjęcia Deklaracji niepodległości Ukrainy, Kijów, 16 lipca 1990 r.

Odcisk oryginalnej partyzantki z obojczykowskiego, 1943 roku.

„Próbné” wojny

ROSYJSKĄ AGRESJĘ NA UKRAJINĘ POPRZEDZAŁY LICZNE PROWOKACJE, WOJNA EKONOMICZNA I INFORMACYJNA.

„Do wojny z Rosją pozostał mniej niż kilometr” – takimi nagłówkami krzyczały gazety jesienią 2003 r., gdy Rosja rozpoczęła budowę zapory wodnej zachodzącej na ukraińską wyspę Tuzła w Cieśninie Kerckzeńskiej.

Ukraina wysłała notę protestacyjną do Ministerstwa Spraw Zagranicznych Federacji Rosyjskiej i ściągła na Tuzłę dodatkowe siły. W stan gotowości zostały postawione okręty Marynarki Wojennej Ukrainy. Wojskowi otrzymali rozkaz otwarcia ognia w przypadku naruszenia granicy państwa.

Do wojny nie doszło. Na skutek rozmowy telefonicznej prezydenta Leonida Kuczmy z Władimirem Putinem Rosja przerwała budowę. To była próba przed zająciem Krymu w 2014 r.

Tuzła – nasza. Sewastopol – nasze. Morze Azowskie – nasze. Współczesna Ukraina nie ma żadnego związku z Krymem i Sewastopolem.

Dmitry Rogozin, przewodniczący komisji Durny Parostawoj na sprawie rosyjskiej wyspy Tuzła w 2003 r.

W mediach i w wywiadzie propagandowym, Między innymi przygotowywanej koncepcji „ukraińskiego mitu”, „Rus” w tym czasie wyciekła w grudniu 2010 r. przez gazetę „Izwestia” Cerkwa Prawosławna UKP i „Nasze relacje”. Granice Rosji nie są już się rozciągają.

Kolejna eskalacja w relacjach ukraińsko-rosyjskich była spowodowana wyborami prezydenckimi w 2004 r., zakończonymi masowymi protestami, które przeszły do historii pod nazwą Pomarańczowej Rewolucji. Kreml organizując zjazd separatystyczny w Siewierodoniecku próbował doprowadzić do podziału Ukrainy. Akcja ta została udamniona przez Służbę Bezpieczeństwa Ukrainy.

Moskwa zaczęła wywierać na Ukrainę presję ekonomiczną, szantażując odcięciem dostaw gazu. Pod całkowitą lub częściową kontrolę rosyjskiego kapitału trafiły sieci telekomunikacyjne oraz część sektora bankowego.

Jednocześnie trwała wojna informacyjna, zmierzająca do pogłębienia podziałów wśród Ukraińców i osłabienia zaufania do demokratycznej władzy.

Służby rosyjskie uaktywniły agencję w Ukrainie: pravicowych radykałów, środowiska klerykalne i komunistyczne. Rozpowszechniały one mity o jedności z narodem rosyjskim i przekonanie o korzyściach płynących ze zjednoczenia z Rosją. Do propagandy wykorzystywano media, przemysł filmowy i showbiznes.

Prezydentowi Ukrainy Leonidowi Kuczma i Rosji Władimir Putin oraz premierowi Ukrainy Wiktorowi Janukowiczowi i rosyjskiemu premierowi Dmitrijowi Medwediewowi przeprowadzono negocjacje w sprawie budowy zapory wodnej na Tuzli. 12 listopada 2004 r. – zakończył prace wybuchem Pomarańczowej Rewolucji. W dwustronnych wywiadach propagandowych Rosja chwaliła wsparcie kandydatury Wiktoro Janukowicza kandydata Wiktoro Janukowicza – Miłosza Pomarańczowej Rewolucji.

Budowa zapory wodnej, która miała przynieść do ukraińskiej wyspy Tuzła, rozpoczęła budowę przez miłośników naradawczy i rosyjsko-ukraińskich umów. Zdecydowano, że Ukraina otrzymała budowę formy 12 metry od granicy rosyjskiej Ukrainy.

Podczas Pomarańczowej Rewolucji nie było ofiar. Media próbowały dziwnie oszukać Kuczmy i Putina na mackowym banku. W listopadzie 2004 r. w Kijowie, Leonid Kuczma miał walczyć wywierać na Kuczmy w sprawie – wykazywała siły wobec protestujących. Majdan Niezależności, Kijów, 9 grudnia 2004 r.

Dostawy rosyjskiego gazu do Europy

Rosyjskie nie ma możliwości dostawy gazu do Europy, ponieważ jest to nielegalne. Gaz do Europy dostarczany jest przez Ukrainę, która dostarcza gaz do Europy, dostarczając Ukrainę do Europy, dostarczając Ukrainę do Europy.

Rosyjskie odkrywanie w Ukrainie wzmagało się w 2010 r. po ogłoszeniu prezydentury przez Wiktoro Janukowicza. 21 kwietnia 2010 r. Janukowicz i prezydent Rosji Dmitrij Medwediew podpisali porozumienie chłopskie, które przedkładało stopniowe rosyjskiej floty w Ukrainie do 2042 r.

Rotacja porządku chłopskiego odbyła się w wyjątkowo napiętej atmosferze. Opisywana historia się zgodzić na warunki ukraińskiej republiki, przewidywać powstanie i obrucanie przewidywać jakimi. Między innymi w tym celu zostało ogłoszone przez ukraiński parlament, na czynie i Prawie Regionalnym. Zwiększenie przewidywania Rosji Najwyższej Ukrainy (Województwo Lwowski) oraz przed dalszymi porządkami.

Kiedy w lutym 2014 r. ułanem maszynowym w murawach białej trawki identyfikacji ich zgłosił obywatel z prowincji na Krymie. Federacja Rosyjska i separatyści jakoby byli oni z ochotnikami armii rosyjskiej. Prezydent Putin przyznał to dopiero później. W marcu 2014 r. z nadzieją, że w ten sposób, mimo międzynarodowych rozstrzygnięć, Rosja uzyskała Krym za swoje terytorium.

Francis Fukuyama, profesor na Uniwersytecie Stanforda, o wojnie na wschodniej Ukrainie, 2016 r.

„**Putin nie chce, aby na byłych terytoriach sowieckich pojawiły się prawdziwe demokracje. Ale to także kwestia wypróbowanej polityki ekspansjonizmu.**”

2014. Początek wojny

Ukraiński dziennikarz publikujący w Stanach Zjednoczonych. Świadkiem drugiego, trzeciego i czwartego obrotu konfliktu w sprawie Donieckiej Republiki. Ludzkie życie w dobie konfliktu.

Przedstawicielstwo w sprawie Donieckiej Republiki. W marcu 2014 r. w Doniecku, które było w tym czasie pod kontrolą separatystów, odbył się pierwszy zjazd przywódców Donieckiej Republiki.

1997 rok. W Doniecku, który był w tym czasie pod kontrolą separatystów, odbył się pierwszy zjazd przywódców Donieckiej Republiki.

17 lipca 2014 r. w Doniecku, który był w tym czasie pod kontrolą separatystów, odbył się pierwszy zjazd przywódców Donieckiej Republiki.

Powstanie w Doniecku. W marcu 2014 r. w Doniecku, który był w tym czasie pod kontrolą separatystów, odbył się pierwszy zjazd przywódców Donieckiej Republiki.

17 lipca 2014 r. w Doniecku, który był w tym czasie pod kontrolą separatystów, odbył się pierwszy zjazd przywódców Donieckiej Republiki.

Ważnym symbolem w Doniecku stał się budynek megalomansji, który był w tym czasie pod kontrolą separatystów. W marcu 2014 r. w Doniecku, który był w tym czasie pod kontrolą separatystów, odbył się pierwszy zjazd przywódców Donieckiej Republiki.

W sierpniu 2014 r. w Doniecku, który był w tym czasie pod kontrolą separatystów, odbył się pierwszy zjazd przywódców Donieckiej Republiki.

Rosyjsko-ukraińska wojna na wschodzie Ukrainy toczyła się na oczach świata przez osiem lat. W tym czasie Ukraincy powstrzymali rosyjską agresję, płacąc wysoką cenę za wybór europejskiego kursu i wartości demokratycznych. Ukraina stała się żywą częścią Europy i bastionem wolności dla świata.

Zalotyczny ukraszał samolot transportowy An-225 Mirosz (marzenie, podwyższyć) na terenie lotniska, wykorzystany m.in. do transportu pomocy humanitarnej. Rozpadł się w wyniku ostrzału 27 lutego 2022 r. podczas ataku na lotnisko w Hostomelu.

Pod otwartym niebem. Rozdarte miasta

OD PIERWSZEGO DNIA WOJNY OFIARAMI ROSYJSKICH NALOTÓW STALI SIĘ PRZEDZ WSZYSTKIM CYWILE, MIESZKAŃCY UKRAIŃSKICH MIAST I WSI.

Na okupowanych terytoriach rejestrowane są przypadki szabrownictwa, masowych zabójstw, tortur, gwałtów na ludności cywilnej, porwania przedstawicieli lokalnych władz, duchownych, dziennikarzy.

Rosjanie niszczą nie tylko lotniska, infrastrukturę wojskową, składy paliw, lecz także obiekty cywilne: budynki mieszkalne, szpitale, przedszkola, szkoły. Do ostrzałów wykorzystują artylerię, wyrzutnie rakietowe, pociski balistyczne. Zarejestrowano wykorzystywanie zabronionych przez międzynarodowe konwencje bomb fosforowych i amunicji kasetowej, a także najbardziej haniebne zbrodnie wojenne – ostrzeliwanie budynków oznaczonych czerwonym krzyżem.

Fotografie z Buchy z 11 marca 2022 r. stały się na świecie dowodem na tortury i zabójstwa cywilnych mieszkańców. Po rosyjskiej okupacji zostały one zniszczone przez Rosjan. Do wydania wojny w Buchy przesłano 50 tys. osób.

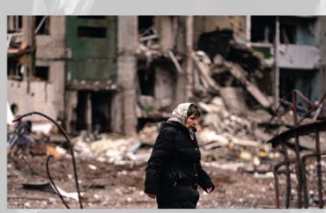
Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełeński

„ Zapraszam wszystkich przyjaciół Ukrainy do Kijowa. Może być niebezpiecznie, bo niebo nie jest zamknięte przed uderzeniami rosyjskich rakiet i samolotów. „

W ciągu miesiąca wojny zostało zniszczonych lub uszkodzonych ponad 200 szkół i 264 placówki służby zdrowia. Trzydzieści szpitali nie da się już odbudować. Zniszczono ponad 3,5 tys. obiektów infrastruktury. Zrujnowano dziesiątki miast, w tym Mariupol, Borodiankę, Wołnowachę.

Miejscom, które w ciągu pierwszego miesiąca wojny najbardziej ucierpiały na skutek rosyjskiej inwazji, prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełeński nadał tytuły miast bohaterów. Są to: Bucza, Charków, Chersoń, Czernihów, Hostomel, Iriepie, Mariupol, Ochtyrka, Wołnowacha.

Strażacy pracują w ruinach budynku mieszkalnego, w którym trwały naloty zestrzałałowego pocisku. Objeżdżano nocną ulicą, aby uniknąć ataków. Widać, że to było ich ostatnim miejscem. Kijów, 17 marca 2022 r.

Miejscowość Czernihów. Władcy ukraińscy poinformowali, że rosyjskie wojska zniszczyły miasto w 70 proc.

Zniszczony przez rosyjskie pociski budynek administracji powiatowej w Miasteczku, 29 marca 2022 r.

Kobieta przed zniszczonym po ostrzałe budynek w wschodniej części w regionie brzośnieńskim na wschód od Kijowa, 20 marca 2022 r.

Łazienka w Złotym Mieście zniszczona przez pocisk rosyjskiego rakietowego, 20 marca 2022 r.

W ciągu miesiąca wojny w Charkowie Rosjanie zniszczyli 1292 budynki mieszkalne, 70 szkół i 64 przedszkola, 16 szpitali.

WOJNA W UKRAJINIE POKAZUJE PRZYKŁADY HEROIZMU SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH. HARTUJE I KSZTAŁTUJE UKRAJŃCÓW JAKO NARÓD, A ONI SWOJĄ ODWAGĄ ZADZIWIAJĄ I ZMIENIAJĄ EUROPE I ŚWIAT.

Świat jest pod wrażeniem, gdy mieszkańcy Kariukówki w obwodzie czernihowskim czy Kupiańska w obwodzie charkowskim wychodzą na ulicę i gołymi rękami zatrzymują sprzęt najeźdźców. Świat przeciera oczy ze zdumienia, gdy w okupowanych Chersoniu, Energogradzie, Melitopolu od ponad miesiąca mieszkańcy regularnie organizują protesty pod ukraińskimi flagami. Świat jest zadziwiony, gdy bezdomni zbierają butelki na koktajle Mołotowa, a 78-letni mężczyzna z Basztanki w obwodzie miłkołajowskim podpala nim rosyjską wyrzutnię Grad; gdy ludzie bez broni chwytają okupantów i przekazują ich Siłom Zbrojnym Ukrainy. Przykładów walki i heroizmu wśród ludności cywilnej na Ukrainie jest wiele.

Wojna zmienia Ukraińców.

Potwierdzają to tysiące przykładów oddania, miłości i odwagi. Każdy robi, ile może, a wszystkie działania składają się na wielkie zwycięstwo.

Pod otwartym niebem. Ludzie

Wołodymyr Kowalskyj

UCZESTNIK ZAWODÓW „GRY BOHATERÓW”

– międzynarodowych zawodów sportowych Sił Zbrojnych Ukrainy i armii sojusznicznych – był zwiadowcą. W 2016 r. stracił obie nogi, gdy nadepnął na rosyjską minę w Donbasie. Półtora miesiąca po wypadku zaczął chodzić dzięki protezom, brał udział w zawodach „Gry bohaterów” i „Siła narodu”, wychował syna. Gdy rozpoczęła się wojna, chwycił za broń. Zginął w walce w Buczy, w punkcie kontrolnym, ochraniając żołnierzy swojej armii.

Maksym Łewin

FOTOREPORTER

Jeden z najlepszych ukraińskich fotoreporterów wojennych. Współpracował z takimi agencjami jak Reuters czy Associated Press. W 2014 r. przeżył bitwę pod Iłowajskiem, której poświęcił film „After Ilovaisk”. Rosjanie go zastrzelili, gdy próbował udokumentować konsekwencje działań okupantów we wsi Huta Meżyhirska w obwodzie kijowskim.

Natalia Pesowska

OPIEKUNKA

Ocalała 30 dzieci z domu dziecka w Czernihowie. Przez miesiąc zajmowała się nimi pod ostrzałem. W budynku dwukrotnie trafiły rosyjskie pociski, ale za każdym razem udało się ukryć podopiecznych. Przeprowadziła się do domu dziecka z własnym potomstwem, żeby cały czas móc się opiekować mieszkańcami placówki, a następnie zorganizowała wstępny transport do Iwano-Frankowska na zachodzie Ukrainy.

Iryna Jazowa

LEKARKA Z BUCZY

Została w okupowanym mieście. Opatrywała rannych, przyjmowała porody, przekazywała leki. Wspierała sąsiadów ze swojej ulicy.

Konstantyn Hudauskas

WOLONTARIUSZ

Został ranny, gdy z narażeniem życia pomagał ludziom się wydostać z okupowanych miasteczek. Pierwszą grupą, którą ocalał, była rodzina słynnego kompozytora Ihora Pukłada. W ciągu dwóch tygodni Hudauskas uratował z niebezpiecznych miejsc około 150 osób.

Artem Dacyszyn

CZOŁOWY SOLISTA OPERY NARODOWEJ UKRAJINY

Laureat III Nagrody w Konkursie Serge'a Lifara i srebrnego medalu w Międzynarodowym Konkursie im. Rudolfa Nuriejewa. Umarł w kijowskim szpitalu z powodu ran postrzałowych zadanych przez rosyjską grupę dywersyjną.

Olaf Scholz,
kanclerz Niemiec

“
”

Plan okupacji wojskowej całej Ukrainy nie zadziałał z powodu skutecznego oporu Ukrainek i Ukraińców oraz ich armii. Rosyjski prezydent naprawdę myślał, że w Ukrainie wiele osób przyjmie go z radością. W rzeczywistości naród ukraiński, bez względu na to, jakim językiem się posługuje, zjednoczył się i walczy przeciwko rosyjskiej interwencji.

Pod otwartym niebem. Zrujnowane dziedzictwo

Symbolem rosyjskiej agresji stał się ostrzelany pomnik ukraińskiego poety Tarasa Szevczenki w obwodzie artwowskim w Burudżanowie.

Memorial ofiar totalitaryzmu w Charkowie to miejsce masowego pochówku Ukraińców, ofiar bezwzględnej polityki politycznych i religijnych zamordowanych w 1940 i 41 roku rosyjski okupanci ostrzelali miejsce pamięci i rozbili tablicę z imionami pochowanych. Jeden z prochów trafił w grób. W taki sposób gotowi na nowo nacjonalistyczne próby zatrzaśnięcie pomocy z ofiarom totalitaryzmu XIX w.

W ciągu ośmiu lat wojny, którą Rosja prowadzi przeciwko Ukrainie, zniszczono bądź uszkodzono wiele ukraińskich zabytków.

Ochrona kultury materialnej stała się jeszcze trudniejsza po ataku Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 r. W ciągu miesiąca agresji w wyniku raketowych i bombowych ataków wojsk rosyjskich ucierpiało ponad 130 obiektów: muzea, teatry, biblioteki, miejsca pamięci, budynki administracji publicznej, archiwa, zabytkowe zespoły architektoniczne, świątynie. Najwięcej strat poniosły zabytki w obwodach charkowskim, donieckim, czernihowskim, ługańskim i sumskim. Straty są rejestrowane, a dowody zostaną przekazane do Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze.

Zniszczenie lub uszkodzenie obiektów dziedzictwa kulturowego Ukrainy to niewątpliwie zbrodnia wojenna obciążająca Federację Rosyjską. Misją społeczności międzynarodowej jest niedopuszczenie do kontynuacji podobnych zniszczeń.

Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO) poinformowała o intensyfikacji działań zmierzających do ochrony dziedzictwa kulturowego Ukrainy, które jest narażone na zniszczenie, dewastację i kradzież z powodu inwazji rosyjskiej.

Ukraiński artysta nie stracił wiary w zabytki i odwołuje się do przeszłości. Na zdjęciu monumentalny Kłopotyca w Międzywodziu, zabezpieczający pomnik księżki Opa.

W Charkowie okupanci ostrzelali brzośnięty, żółty pomnik. II wojnę światową Niemcy rozstrzelali 20 tys. Żydów, radzieckich żołnierzy wojennych, osób chorych psychicznie i cywilów. 26 marca 2022 r. artyleria uszkodziła centralny pomnik miejskiej pamięci – meżenę.

“

Ta wojna jest bezpośrednim zamachem na podstawowe wartości UNESCO. Celowe zniszczenie Muzeum Marii Prymaczenko w Iwankowie, a także ostrzelanie pomnika w Babim Jarze to nic innego niż rażące naruszenie prawa.

”

Mikheła Hladzi, przewodniczący ICOMOS Ukrainy

Siedziba charkowskiej Obwodowej Administracji Państwowej pochodzi z 1904 r. Rosyjski atak rakietowy na centrum miasta 21 marca 2022 r. uszkodził budynek administracji. Zginęło co najmniej 24 osoby. Atak był zemstą na Charkowie za wyprawę obywateli i polityków.

Obwodowa Biblioteka dla Młodzieży w Czernihowie mieściła się w oddzielnym witrażowym XIX-wiecznym budynku. W 1902 r. powstała tu muzeum ukraińskich artystów z kolekcji Władysława Tarnowskiego, później przeniesione na Czernihowskie Muzeum Historii cyrku. Biblioteka datałata od 1978 r. 11 marca 2022 r. rosyjski ostrzał zniszczył nie tylko budynek, lecz także kolekcję.

Kościół św. Włodzimierza w obwodzie donieckim jest jednym z głównych sanktuariów chrześcijańskich w Donbasie i w całej Ukrainie. Pierwsza osłona wzniesiona w klasztorze pochodzi z 1804 r. 12 marca rosyjski okupanci ostrzelali świątynię. Zniszczono dosłownie całą budynek, w których przetrwał miano kulturowy.

Michałko urodził się w siódmym miesiącu ciąży. Jego tata jeszcze go nie widział, ponieważ służy w obronie przeciwniczej, zestrzelonej rosyjskiej rakiety rakietowej ukraińskiej miasta ich mieszkańcy przy ul. Kłoczowski w Charkowie nie istnieje. Mama z dzieckiem nie mają dokąd iść, po wypisaniu ze szpitala Charków, szpital gołomirny, marzec 2022 r.

Nieustannie rosyjskie ostrzały zmuszyły pacjentki charkowskiego szpitala położniczego do przeniesienia się wraz z małżonkami do piwnic. Liczba zbrodniczych strzałów przeciwniczych powodów została od wybuchu wojny trzykrotnie. Rolnicy też liczą infekcji, obecnie są niedożywione. Lekarze walczą o życie każdego wcześniaka, jeśli tylko prawidłowy im na to warunki.

Zdjęcie satelitarne z 14 marca 2022 r. opublikowane przez Reuters (via Mosaic Technologies). Przed filmową sceną dramatyzującą w Mariupolu ma plano do budynkiem naprzeciwko ogrzewania. DZIECI: 16 marca rosyjski pilot myśliwca zrzucał na teatr bombę.

Pod otwartym niebem. Utracone dzieciństwo

Wiele dzieci z Ukrainy nie zobaczy już wschodu słońca, nie poczuje ciepła uścisku mamy, nie osiągnie sukcesu w sporcie, sztuce czy nauce. Tyran Putin uznał, że może rządzić światem i pozbawił nasze dzieci przyszłości. Rosyjskie rakiety, trafiające w pokojowe ukraińskie miasta, zabrały to, co najcenniejsze – życie dzieci.

Dla tysięcy ukraińskich dzieci wojna oznacza przemoc – psychiczną, fizyczną, seksualną. Przez ciągłe rosyjskie bombardowania tysiące dzieci zostały zmuszone tygodniami mieszkać w piwnicach. Tysiące dzieci zostało sierotami. Miliony z nich straciły swe domy. Traumatyczne doświadczenia pozostaną na zawsze z tymi, którym uda się przeżyć.

“ Od początku rosyjskiego ataku (24 lutego 2022 r.) w Ukrainie zginęło 205 dzieci, 362 zostało rannych. Wciąż nie można określić ostatecznej liczby ofiar, ponieważ w ukraińskich miastach wojska okupanta nadal prowadzą aktywne walki. ”

Biuro Prokuratora Generalnego Ukrainy dane z 17 kwietnia 2022 r.

Alisa Chlans, siedmiolatka, została ranna podczas ataku na przedszkole 25 lutego 2022 r. w Ochtyrce w obwodzie sumskim. Zmarła w szpitalu następnego dnia.

Rodzina dziesięcioletniej Poliny została zastrzelona przez rosyjską grupę dywersyjną, gdy starała się wyjechać samochodem z Kijowa.

Chłopiec, który urodził się w Charkowie, dzień przed rosyjską inwazją umarł na zapalenie płuc, na które zachorował w schronie przeciwbombowym.

Alisa Perebyjnis miała dziewięć lat, gdy zginęła z mamą i bratem podczas rosyjskiego ostrzału morderczego. Rodzina próbowała ewakuować się z pielką i rpienia pod Kijowem.

Piętnastoletniego Maksyma i jego brata zastrzelili rosyjscy żołnierze, gdy ich rodzina próbowała uratować się z ostrzelanego Czernihowa.

W Buczy pięciu rosyjskich okupantów zgwałciło czternastoletkę. W wyniku gwałtu dziewczynka zaszła w ciążę.

Imiona wielu dzieci nie są jeszcze znane, ale ich historie są równie tragiczne. Podpisane słowem „DZIECI” obiekty stoją się celem rosyjskich zbrodniczych ataków. Siły Zbrojne Federacji Rosyjskiej łamią prawo do życia i ochrony zdrowia, gwarantowane każdemu dziecku przez konwencję o prawach dziecka przyjętą przez ONZ.

Wojna rozdzieliła wiele rodzin. Ewakuacja z Kijowa oznacza zaprzęgnięciem świadomości, nie jak długo.

Ewakuacja mieszkańców Kijowa odbywała się przed ciągłym ostrzałem i eksplozjami w nocy 7 marca 2022 r.

Rodzina pięcioletniego Michałki zdecydowała się uciec z Mariupolu w pierwszych dniach wojny. Dwa kilometry za miastem rosyjskie okupacyjne ostrzały ich samochód, mimo że puchł w kierunku z bojami. Pasażerów dągli i broni. masywnym. Przekazy były Michałko i jego teta. Maria ochraniała dziecko własnym ciałem, ale odcięła powołanie zraniony chłopiec Michałka.

Ostrzelany przez rosyjskich okupantów samochód, którym rodzina starała się wyjechać z Buczy. Z obu stron zostały w niego DZIECI: siła (poważny) przyznawanie ławki flag z prasa/cyfry.

Ruiny charkowskiego przedszkola po rosyjskim ostrzaśle. Anonimowe niedawno natrafione na zdjęciu internetowym.

Mariupol

Jednym z najpoważniejszych problemów obywateli Mariupola jest niedostępność godnego pochówku zabitych. Żołnierze mogli wycofywać zwłoki tylko z przetrwałych budynków. Z braku łączności ludzie porzucali ciała w miejscach publicznych i na ulicach. Jak pisał „Przekazanie ciała Dima, zmarła 9 marca 2022 r. Lina była 9 lat. Jej matka, Galina, stara Dima, wyjechała, jej się nie udało. Pochowano ją w pobliżu przystanku Kołomyj”

Mariupol stał się ofiarą agresji rosyjskiej jeszcze w 2014 i 2015 r. Zanim rozpoczęła się nowa faza wojny, udało się go odbudować jako prawdziwe europejskie centrum Przemysłu. Miasto jest specyficzną mieszanką zwyczajów i industrialnych gigantów XX wieku. Dzisiaj, wskutek rosyjskich ostrzałów, wiele z nich zostało zniszczonych i utraconych na zawsze. Najstraszniejsza jest jednak śmierć tysięcy mieszkańców.

W Mariupolu okupanci napotkali na potężny opór ukraińskich obrońców: żołnierzy piechoty morskiej, Gwardii Narodowej, pułku Azów i Obrony Terytorialnej.

Rosjanie zaczęli w barbarzyński sposób ścierać Mariupol z powierzchni ziemi atakując z użyciem wyrzutni rakietowych i pocisków manewrujących. Wróg umyślnie obierał za cel nie tylko obiekty przemysłowe, lecz także osiedla mieszkaniowe i infrastrukturę cywilną. Od marca nie ma w mieście prądu, łączności, gazu, ogrzewania ani wody. Zniszczono 90 proc. infrastruktury. Mimo tego część mieszkańców wciąż nie opuściła Mariupola.

W Teatrze Dramatycznym w Mariupolu, według różnych źródeł, podczas rosyjskiego ataku przeżywało od 500 do 1000 osób. Pod gruzami zginęło ok. 300 mieszkańców miasta.

Szwarczow Patonow, szef pułku dowódcy pułku „Azów” w Mariupolu. Młody wróg do nas broni, ponieważ Ukraina została zaatakowana przez Rosję. W jego szeregach widziałem wojowników z otwartymi ranami, z przetrzeźnionymi i uszkodzonymi nogami. W Mariupolu - ostrzeżenie przed napadami, jednak wciąż żywi i zdrowi wojownicy.

Papież Franciszek, 18 marca 2022 r.

„**Miasto, które nosi imię Maryi Dziewicy, Mariupol, stało się męczennikiem okrutnej wojny niszczącej Ukrainę. W obliczu barbarzyństwa zabijania dzieci, niewinnych ludzi i bezbronnych cywilów nie istnieją racje strategiczne, które by się dało utrzymać.**”

Na początku marca miasto zostało otoczone przez rosyjskie wojska, które nie pozwalają na zorganizowanie korytarzy humanitarnych. Rosjanie przymusowo wywożą mieszkańców do Rosji. Zgodnie z danymi Rzecznika Praw Obywatelskich Ludmiły Denisowej, do początku kwietnia wywieziono ponad 40 tys. mieszkańców Mariupola, wśród których znaleźli się lekarze i pacjenci szpitali oraz odebrane rodzicom dzieci.

Mariupol walczy! Za bohaterstwo i wytrwałość broniących go mieszkańców prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski przyznał mu zaszczytny tytuł miasta bohatera Ukrainy.

Zniszczony szpital polikliniczny nr 2 w Mariupolu.

Fotografia wojkowego medyka z pułku „Azów” z oblężonego Mariupola. Nie odpuścił nigdy. „Przekazanie mojej matki - walczyłem tylko o nią, nie mógł się nie poddać”.

Funkcjonariusz Państwowej Służby Ukrainy dla Ryzyka Nadzwyczajnych sytuacji zagrożenia porządku.

Jedną z artystycznych wartości Mariupola były muzeum „Sokół” - siedziba grupy kulturalnych artystów, w tym artystki Mariuki, powstała w 1967 r. Sokół symbolizował programy życia Ukraińców i ich umiłowienie wolności. Muzeum zostało spalona na kładce światowego dziedzictwa UNESCO.

Przed rozpoczęciem agresji Rosji w Mariupolu istniała przemysłowa parko-obszary mieszkalne, kultura i rekreacja. W 2022 r. zostało zniszczonych. Mieszkańcy wyjechali ponad 400 tys.

Ukraiński opór narodowy

“

Nie poddamy się i nie przegramy! Będziemy walczyć do końca. Będziemy walczyć na morzach, będziemy walczyć w powietrzu, będziemy bronić naszej ziemi, niezależnie od ceny.

”

Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski w wystąpieniu przed parlamentem Wielkiej Brytanii 9 marca 2022 r. Była to mowa po mowy Wiktoria Churchill'a z 4 czerwca 1940 r. o niepodległości Wielkiej Brytanii.

Po rozpoczęciu pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę ani zagraniczne służby wywiadowcze, ani zachodni analitycy nie wierzyli w to, że Siły Zbrojne Ukrainy są gotowe stawić poważny opór, ponieważ agresora uważano za „drugą najsilniejszą armię na świecie”. Sceptycy nie doceniali determinacji Ukraińców broniących ojczyzny. Walka o wolność i niezależność bliskich to nadzwyczajna motywacja dla każdego żołnierza.

Żeby zorganizować opór narodowy, jeszcze przed wojną w każdym obwodzie utworzono oddziały Obrony Terytorialnej, które włączyły się do walki z wrogiem i dywersantami.

Rosyjskie wojska codziennie bombardują i ostrzelują ukraińskie miasta i wioski. Likwidacją skutków tych ataków zajmują się Państwowe Służby Ukrainy ds. Sytuacji Nadzwyczajnych. Gaszą pożary, prowadzą remonty, ratują ludzi zawałonych gruzami. Pracują w Charkowie, Czernihowie, Mariupolu, Sumach i innych dużych i małych miastach, pod ciągłym ostrzałem rosyjskich okupantów.

Ruch wolontariacki w społeczeństwie ukraińskim nabrał masowego charakteru od początku rosyjsko-ukraińskiej wojny jeszcze w 2014 r., kiedy po raz pierwszy pojawiła się potrzeba wsparcia armii. Wojna zjednoczyła Ukraińców i prawie każdego z nich zaangażowała w wolontariat. Wolontariusze wspierają armię, obronę terytorialną, przesiedleńców, dzieci, niepełnosprawnych i seniorów – wszystkich, którzy są najbardziej narażeni na koszmar wojny.

Cały świat jest pod wrażeniem odwagi Ukraińców, którzy są gotowi walczyć do końca.

Pracownicy Państwowej Służby Ukrainy ds. Sytuacji Nadzwyczajnych sprzątają gruz po rozpadniętej strażnicy.

Dawno niedzieli biblioteki i kafejki w Miłostowce.

“

Na pierwszym miejscu zawsze jest dla mnie człowiek: oficer, sierżant, żołnierz. Nigdy nie lekceważyłem i nie będę lekceważyć podwładnych i ich godności.

”

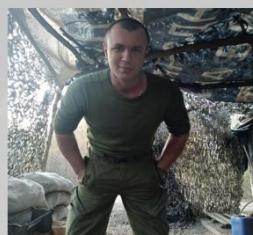

Naczelnym dowódcą 58. Złotych Brygad Ukrainy general Wacław Czuhajnyk

Lesiwiwie stacja krawiectwa zbiera krewe dla rannych.

Wolontariusze w szpitalu zabrakli im segregacji dary z pomocy humanitarnej.

Za cenę własnego życia Władimir Szekun – żołnierz piechoty morskiej saper batalionu 14311111 gwardii honorowej 38. Brygady im. księżki Marii Michajłowny Czernogolowki, żołnierz Ukrainy, wystrzelił most w obwodzie chersońskim razem ze sobą, żeby zatrzymać kolumnę rosyjskich czołgów.

„Druga najpotężniejsza armia świata”?

Od lat media publikują informacje, że Siły Zbrojne Federacji Rosyjskiej należą do najpotężniejszych armii na świecie, ponieważ dysponują nowoczesną bronią, zdolną pokonać każdego wroga. Rosyjscy propagandyści, ochoczo cytowani przez zagranicznych ekspertów, twierdzą, że od rozpadu ZSRR Rosja zdołała przywrócić siłę swojej armii. Siły Zbrojne Ukrainy pokazały jednak, że to nie do końca prawda.

Na terytorium niepodległej Ukrainy armia rosyjska okazała się już nie tak „potężna”. Tak wielkich strat ludzkich w tak krótkim czasie Rosja nie poniosła w żadnym rozpętanym przez siebie konflikcie zbrojnym po II wojnie światowej.

W ciągu 29 dni wojny, od 24 lutego do 24 marca 2022 r., Rosja straciła 15 800 żołnierzy. To znaczy, że Rosjanie tracili średnio 545 żołnierzy każdego dnia, 22 żołnierzy co godzinę i 3 żołnierzy co minutę.

Dla porównania: w ciągu dziesięciu lat wojny w Afganistanie (1979–1989) Armia Radziecka straciła 15 051 żołnierzy.

Trzycipięciana kolonna rosyjskich pojazdów wojennych w Burzy (obwód lipowski)

Przykład skutecznego działania ukraińskiego artylerii

Podczas dwóch wojen czeczeńskich (1994–1996 i 1999–2000) wojsko rosyjskie straciło 12 467 żołnierzy.

Okazuje się, że oprócz niezaprzeczalnej przewagi liczebnej w ludziach i broni, innych atutów armia Putina nie ma. Świadczy o tym ilość sprzętu wroga zniszczonego przez ukraińskich obrońców w ciągu pierwszych 29 dni wojny: 530 czołgów, 1579 czołgów bojowych, 280 dział artyleryjskich, 82 wozurni raketowych, 108 samolotów, 124 helikoptery, 1033 samochody, 4 okręty i kutry, 50 bezzałogowych statków powietrznych. Po ataku przeciwokrętowymi pociskami manewrującymi Neptun na krążownik raketowy „Moskwa” rosyjskie dowództwo do dziś nie może się otrząsnąć.

Właśnie z tego powodu putiniści wciąż regularnie publikują fake newsy i grozi światu II wojną światową, szantażując użyciem broni atomowej.

Zestrzelony rosyjski samolot Su-25

Ukraińscy żołnierze niszczą rosyjski sprzęt wojskowy jak zabójczy go jak trawę. Rozwiązanie samobieżny przeciwlotniczy zestaw artyleryjsko-raketowy Panzer-Sil (badnie skłócił Siłom Zbrojnym Ukrainy)

Zestrzelony rosyjski helikopter

Coś jest jedno z „niepodległych” armii świata: na terytorium Ukrainy

**“Zachciało ci się tej ziemi
Więc teraz zmieszaj się z nią
Sam stಾನiesz się moją ziemią.”**

Anastasia Sawczenko (Słuck),
„Alyceonka” dla wojsk

Spalony rosyjski sprzęt wojskowy na the billboardu w Krasnodarze (Słuck) Centrowe Medyologicznych, które sprężają się w przeciwnym kierunku

Zbrodnie trzeba zatrzymać

Coś tu ludzi zabilił przez rosyjskim okupantów w Buzycy 8 kwietnia 2022 r.

Zbrodnie wojenne Rosjan w Ukrainie osiągnęły taki punkt, że zaczynają mówić o celowym ludobójstwie Ukraińców. Obrazy z Buczyci i innych miast i wsi obwodu kijowskiego wywołanych od rosyjskich okupantów wstrząsnęły całym cywilizowanym światem. Brutalne i masowe mordy na mężczyznach, kobietach, dzieciach, starcach, zwierzętach, tortury – fizyczne i moralne, gwałty na matkach w obecności ich dzieci, gwałty na dzieciach. Nie ma na to usprawiedliwienia i nie można o tym zapomnieć.

Rosjanie celowo ostrzelują ambulatoria, szpitale położnicze i dzielnice mieszkaniowe, zabijając setki cywilów. W miastach otoczonych przez wojska rosyjskie nie ma gazu i światła. Woda i jedzenie się kończą i nie wystarczy ich dla wszystkich. Okupanci deportują tysiące Ukraińców do Rosji i nie pozwalają im na powrót.

“**Wiedzieliśmy, że plany inwazji Putina obejmowały doraźne egzekucje przez jego służby wojskowe i wywiadowcze. Doniesienia o egzekucjach na cymbałach z wywołanych terenów są przerażające i mroźące krew w żyłach.**”

Richard Moore, szef brytyjskiego wywiadu, wypowiedzieli Miłosza Tułaczewa

Jest prawdopodobne, że w przypadku zwycięstwa Rosjanie mogliby zorganizować ludobójstwo na pełną skalę. Taka intencja widoczna jest w retoryce Kremla o „operacji specjalnej” i „denazyfikacji”. Jak donoszą zachodnie media, służby specjalne Federacji Rosyjskiej jeszcze przed inwazją sporządziły listy niewygodnych Ukraińców, których zamierzają uwięzić w obozach koncentracyjnych i zabić w przypadku okupacji Ukrainy. W rosyjskiej prasie i w słowach rosyjskich propagandyistów pojawiają się otwarte wezwania do ludobójstwa narodu ukraińskiego.

Zbrodnie rosyjskich żołnierzy pokazują, że agresor dążyła świadomie, z zamiarem eksterminacji Ukraińców.

W latach 1932–1933 Wielki Głód zabił miliony Ukraińców. Klęskę sztucznie wywołał komunistyczny reżim Stalina.

Tragedia może się powtórzyć, dlatego koniecznie należy powstrzymać Putina już teraz.

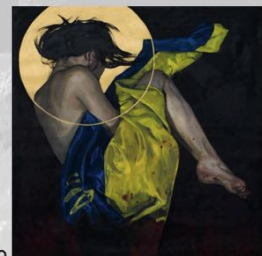

3 kwietnia państwowa rosyjska agencja informacyjna Rosija Segodnia opublikowała tekst z tytułem „Co Rosja planuje zrobić z Ukrainą”, w którym wyraża się ostateczną intencję rosyjskich służb specjalnych: „Ukraińcy nie są „degradacją”, ale także „obciążeniem”. To tekst programowy rosyjskiego reżimu.

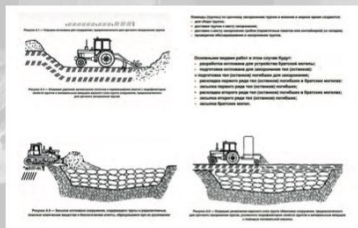
8 kwietnia rosyjski obroncy w Buzycy. W tej chwili przesłano od 40 do 60 osób w kierunku ciał 280 cywilów zabitych przez Rosjan.

Rosjanski general Michaił Mironow kieruje białką Morskaja. To jest dowódca za bombardowanie obiektów cywilnych. W maju 2022 r. publikacje przyniósł, że jego podlegli zabił 93 Ukraińców w cywilnych obiektach, który z zabiciem obywateli z ukraińskiego garnizonu w Mariupolu. Wciąż nie ma pełnych danych o liczbie cywilów zabitych w tym mieście przez Rosjan.

Dziękuję inżynierów „Ukraińców” ze wszystkich ukraińskich terenów okupowanych przez Federację Rosyjską. Dziękuję inżynierom i poradców ukraińskich inżynierów i maszynistów ludności cywilnej. Stracenie zdrowia nie ma i tym, ile ukraińskich służb rosyjskich zbrodniczo wojennych w okupowanych miastach i wsiach.

W lutym 2022 roku w Federacji Rosyjskiej przygotowano i zatwierdzono nowe wytyczne w sprawie zwalniających stany wojenne. Przepisy weszły w życie 1 lutego 2022 r. Rosja z wyprzedzeniem przygotowywała się do masowych mordów.

Ludobójstwo

Dopierożelże się ogłasza masowy grzebiarstwo w obwodzie kijowskim. W grzebiarstwie ciała porannych i zabitych przez rosyjskich okupantów masowo wsi.

Dostawienie auto w obwodzie kijowskim, marzec 2022 r.

Redakcja The New York Times do zbierania zdjęć satelitarnych, zrobionych przez „Mosaic Technology”, poinformowała, że mała grupa inżynierów się na ulicach Kijowa zbierała zdjęcia satelitarnie i przesyłałom przez kable tryfonów, podczas których miasta przez rosyjskich żołnierzy.

- a) w momencie Konwencji rezerwy ludobójstwem jest ludobójstwo i następujących czynów, dokonany w zamierzeniu znaczenia w całości lub części grup narodowych, etnicznych, rasowych lub religijnych jako takich:
  - i) zabójstwo członków grupy,
  - ii) spowodowanie poważnego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia psychicznego członków grupy,
  - iii) narzucenie sławności (sta członków grupy) w celu obciążenia na spowodowanie ich całkowitego lub częściowego zmniejszenia funkcji,
  - iv) stosowanie środków, które mogą na celu, wyeliminowanie członków grupy w obrębie grupy,
  - v) przymusowe przeniesienie dzieci członków grupy do innej grupy.
- Art. 1 Konwencji ONZ w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z 1948 r. z § 1 pkt 1 i 2.

Ukraina – tarcza Europy

WIOSNĄ 2021 R. STANY ZJEDNOCZONE ZACZEŁY OTWARCIE MÓWIĆ O MOŻLIWOŚCI PEŁNOSKALOWEJ WOJSKOWEJ INWAZJI NA UKRAINĘ ZE STRONY ROSJI. POLITYCZNA, DYPLOMATYCZNA I INFORMACYJNA KAMPANIA ZAPOBIEGANIA WOJNIE NIE POWSTRZYMAŁA AGRESORA. JEDNAK KIJÓW MIAŁ CZAS ŻEBY SIĘ PRZYGOTOWAĆ, A ZACHODNI SOJUSZNIICY PODJĘLI DECYZJĘ O WSPIERANIU UKRAINY DAJĄC JEJ WOJSKOWE WSPARCIE I WPROWADZAJĄC SANKCJE EKONOMICZNE WOBEC ROSJI. ŚWIAT JEDNOZNACZNIE OSĄDZIŁ AGRESJĘ ROSJI NA UKRAINĘ.

Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenskiy sekretarz stanu Stanów Zjednoczonych Antony Blinken podczas spotkania w Waszyngtonie, 19 grudnia 2021 r.

Najbardziej dotkliwe okazało się zamrożenie rosyjskich aktywów Centralnego Banku Federacji Rosyjskiej. Takie sankcje nałożyły UE, USA, Kanada, Wielka Brytania i Japonia. Rosja straciła dostęp do 70–75 proc. rezerw walutowych.

Dzisiaj Ukraina jest tarczą Europy. Wytrzymałość tej tarczy zależy od ilości i jakości broni. Ukraina potrzebuje systemów obrony przeciwlotniczej, artylerii, środków lokomocji. Broń potrzebna jest dzisiaj, jutro może być za późno.

Zdaniem władz ukraińskich, konieczne jest zamknięcie przestrzeni lotniczej, żeby ochronić ukraińskie elektrownie jądrowe, cywilów i dziedzictwo kulturowe. Dobrze byłoby całkowicie zabronić lotniczych i naziemnych połączeń transportowych z Rosją.

Aby chronić się przed rosyjską agresją informacyjną, konieczne jest całkowite powstrzymanie rozprzestrzeniania się rosyjskiej propagandy poprzez sprawdzanie i pozbawianie rosyjskich mediów licencji medialnych oraz bojkotowanie działalności medialnej rosyjskich propagandystów i dyplomatów.

Rosja nie ograniczy się do Ukrainy. Już teraz jej polityczny establishment mówi, że celem jest Eurazja od Władywostoku do Lizbony. Jeśli Rosja nie zostanie powstrzymana, wojna prędzej czy później może osiągnąć każdego europejskiego domu. Razem jesteśmy w stanie powstrzymać agresora i zachować pokój.

Teraz cały świat musi się zjednoczyć i pomóc Ukrainie w walce o wolność i demokrację!

Coraz więcej firm porzuca projekty biznesowe w Rosji. Człymi punktami okazały się zatrzymanie systemów płatności dla Rosji, bojkot przez liderów światowego rynku transportu kontenerowego i producentów nowych technologii.

To jednak wciąż za mało. Konieczne jest odłączenie od systemu SWIFT wszystkich rosyjskich banków, przede wszystkim Gazprombanku, który finansuje potrzeby rosyjskiego Ministerstwa Obrony oraz zastosowanie sankcji wobec wszystkich rosyjskich oligarchów, bez wyjątku.

Tylko całkowite energetyczne embargo, wstrzymanie handlu międzynarodowego, zakaz dostaw produktów technologicznych do Rosji i Białorusi może osłabić agresora i zakończyć wojnę.

Na lotnisko w Boryspolu dostarcza nową partię pomocy wojskowej od USA, 25 stycznia 2022 r.

Na lotnisko w Boryspolu dostarcza nową partię pomocy wojskowej od USA, 25 stycznia 2022 r.

ZAKAZ KORZYSTANIA Z PRZESTRZENI POWIETRZNEJ 38 krajów zabroniło lotów rosyjskich samolotów.

Unia Europejska wprowadziła zakaz korzystania z przestrzeni powietrznej przez:

- samoloty należące do Rosjan
- samoloty zarejestrowane w Rosji
- samoloty zarządzane przez Rosję
- prywatne samoloty rosyjskich oligarchów

Nigdy więcej wojny!

Dziś Europa doświadcza największego konfliktu zbrojnego od czasów II wojny światowej. Rosyjscy żołnierze niszczą całe miasta, popełniają zbrodnie wojenne, torturują i mordują cywilów, w tym dzieci. W tej wojnie Ukraina walczy nie tylko o własną niezależność, lecz także o suwerenność innych demokratycznych krajów w Europie i na świecie.

Rosyjski agresor nie uznaje granic ani suwerenności innych państw oraz gwałci podstawowe wartości europejskie: prawo do życia, wolności, demokracji, równości, współpracy. Porażka Ukrainy w wojnie z Rosją otworzyłaby Rosji drogę na Zachód, a to oznaczałoby zniszczenie demokracji przez reżim autorytarny.

Trwająca wojna zmienia Ukrainę, zmienia też Europę. Odwaga i sprzeciw dowodzą prawa Ukrainy do bycia częścią wolnej Europy. Również Europa powinna potwierdzić znaczenie wartości, które wielkim kosztem wypracowała w rezultacie doświadczeń i traum po II wojnie światowej.

Dziś bezpieczeństwo Europy zależy od losu Ukrainy. Porażka w wojnie z Rosją oznaczałaby powrót do przeszłości; do tragedii, z którymi świat się mierzył 80 lat temu. Podobnie jak wtedy, tak i dziś agresor próbuje podzielić świat na „strefy wpływu” nie ograniczając własnego apetytu. Polityka neutralności, pójsie, na ustępstwa przyniosły skutek odwrotny do zamierzonego. Pamiętajmy o tym. Tylko razem możemy powstrzymać Rosję i zachować pokój. Bez wolnej Ukrainy nie będzie Europy, jaką znamy.

Wojna nie powinna powrócić do Europy. Zadbanie o to jest zadaniem każdego Europejczyka, niezależnie od tego, w którym kraju mieszka.

Volodymyr Zelenskiy w wyjątkowym przed Parlamentem Europejskim, 11 marca 2022 r.

“

Walczyliśmy o nasze prawa, o wolność, o życie, walczyliśmy o przetrwanie – i to nasza największa motywacja. Walczymy również o to, żeby zostać równoprawnymi Europejczykami. Uważam, że dziś udowodniamy wszystkim, że nimi jesteśmy. Z nami Unia Europejska będzie silniejsza. Bez Unii Europejskiej Ukraina będzie samotna. Udowodniliśmy swoją siłę, udowodniliśmy, że jesteśmy jak wy. Pokażcie nam, że jesteście z nami, pokażcie, że nas nie opuścicie, pokażcie, że naprawdę jesteście Europejczykami, wówczas życie przezwycięży śmierć, a światło – ciemność.

”

Prezydent Ukraiński Volodymyr Zelenskiy spotyka się z przywódcami (od lewej: Ulyseu – Gitanas Nausėdas, Palau – Andriyem Dziubą, Łotwa – Egilsem Levinsiem i Estonia – Jurim Karamem. Rygów, 13 kwietnia 2022 r.

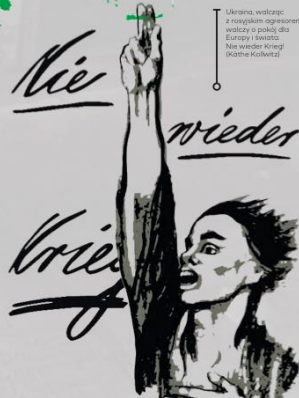
Arkiwizta dotychczas używanego statusu kandydata do członkostwa w UE. Prezydent ukraiński Zelenski 18 kwietnia 2022 r. przesłał wspólnotniczym dokumentem statusowi Delegatury UE w Ukrainie Mateuszu Mironkowi.

Po kilkuset latach niepodległości wroście Imperium Rosyjskiego oraz jego kontynentalizm Ukraina powraca do korzeni europejskich, Ukrainia to Europa!

Donata „The Knotted Gun”, Ukraina, Szwecja

Ukraina, walcząc o rozważnym agresorem, wroży o pokój dla Europy i świata: Nie wieder Krieg! (Karthe Kollwitz)

#StandWithUkraine

CHCESZ POMÓC UKRAINIE ZWYCIĘŻYĆ,
OCALIĆ LUDZKIE ŻYCIE I ODBUDOWAĆ
SIĘ PO ZWYCIĘSTWIE? PRZEKAŻ
DAROWIZNĘ NA KONTA INSTYTUCJI
PAŃSTWOWYCH LUB ORGANIZACJI
POZARZĄDOWYCH.

Armia ukraińska

Wspieraj armię
ukraińską!

Specjalny rachunek
Narodowego Banku Ukrainy
na potrzeby armii

Fundacja „Wróć żywy”

Uchodźcy i ludność cywilna

Wspieraj osoby,
które uciekały w wyniku wojny

Specjalny rachunek Narodowego
Banku Ukrainy na pomoc
humanitarną

International Charitable
Foundation "Health of the
Ukrainian people"

Zwierzęta i przyroda

Pomóż na rzecz parków narodowych, rezerwatów przyrody
i zwierząt, które uciekały na skutek wojny

Ukrainian Nature
Conservation Group

UAnimals, patreon
Paypal: paypal@uanimals.org
Bank Card 4441114451625790 (Olexander Todorchuk)

Kultura i sztuka

Pomóż na rzecz zachowania
i przywrócenia dziedzictwa
kulturowego, sfery kultury i sztuki

UAH

Bank: Oschadbank JSC
MFI: 322669
Account No: UA26322669000025236300755566
USREQU code: 43542231
Recipient: State Agency of Ukraine for Arts and
Art Education

USD, EUR, GBP

SWIFT: COSBUAUKKIE
BENEFICIARY'S BANK: Branch #10026/0143 JSC Oschadbank, Ukraine, Kyiv
BENEFICIARY: State Agency of Ukraine on Arts and Artistic Education
Ukraine, Kyiv, 01001
Borysa Grinchenka str., 1
IBAN: UA26322669000025236300755566